

Høringsnotat

Forslag til
forskriftsendringer som følge av omlegging av formål og
målgruppe for stønadene til enslig mor eller far jf.
folketrygdloven kapittel 15
og
overgangsregler knyttet til omleggingen

Arbeids- og inkluderingsdepartementet 26. mars 2026

Høringsfrist: 26. mai 2026

Innhold

1 Innledning.....	3
2 Endringer i forskrift om stønad til enslig mor eller far	3
2.1. Yrkesrettet aktivitet og tilleggsstønader.....	3
2.2. Stønadperioden	4
3 Endringer i tilleggsstønadsforskriften	4
4 Endringer i forskrift om ytelser til gjenlevende ektefelle.....	5
5 Overgangsregler.....	5
6 Økonomiske og administrative konsekvenser	7
7 Forslag til forskrifter	8
7.1 Utkast til endringer i forskrift om stønad til enslig mor eller far	8
7.2 Utkast til endringer i tilleggsstønadsforskriften	8
7.3 Utkast til endringer i forskrift om ytelser til gjenlevende ektefeller og tidligere familiepleier	11
7.4 Utkast til forskrift om overgangsregler	12

1 Innledning

Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår i Prop. 43 L (2025-2026) *Endringer i folketrygdloven (delvis avvikling av stønad til enslig mor eller far)* en omlegging av folketrygdlovens stønader til enslig mor eller far.

I dette høringsnotatet foreslår departementet forskriftendringer som er nødvendige for å følge opp lovendringsforslagene. Videre foreslås overgangsregler for enslig mor eller far som mottar stønader etter folketrygdloven kapittel 15 på det tidspunktet endringen trer i kraft, eller som har søkt om og fyller vilkårene for stønader etter folketrygdloven kapittel 15 før endringene trer i kraft.

Videre foreslås en mindre språklig presisering i forskrift om ytelser til gjenlevende ektefeller og tidligere familiepleier i tråd med at «arbeidsinntekt» ble endret til «pensjonsgivende inntekt» i folketrygdloven kap. 15, 17 og 17 A jf. Prop. 8 L (2025-2026).

2 Endringer i forskrift om stønad til enslig mor eller far

2.1. Yrkesrettet aktivitet og tilleggsstønader

I dag har mottakere av overgangsstønad som hovedregel en plikt til å være i yrkesrettet aktivitet når det yngste barnet har fylt tolv måneder. Det følger av folketrygdloven § 15-6. Det er gitt nærmere regler knyttet til kravet om å være reell arbeidssøker og hvilken utdanning eller opplæring som kan anses som nødvendig og hensiktsmessig i §§ 4 og 5 i forskrift 21. november 2015 nr. 1341 om stønad til enslig mor eller far. I forskriften § 7 er det gitt nærmere regler om dekning av skolepenger mv. for enslig mor eller far som gjennomfører utdanning som godkjent yrkesrettet aktivitet.

En enslig mor eller far som har aleneomsorg for barn under tolv måneder eller har aleneomsorg for særlig tilsynskrevende barn under 18 år er unntatt fra plikten til å til å gjennomføre en yrkesrettet aktivitet for å kunne motta overgangsstønad. Som det går frem av forslaget i Prop. 43 L (2025-2026) *Endringer i folketrygdloven (delvis avvikling av stønad til enslig mor eller far)*, foreslås overgangsstønadene å forbeholdes enslig mor eller far som har aleneomsorg for barn under 14 måneder eller for særlig tilsynskrevende barn, uten plikt til yrkesrettet aktivitet. Det er derfor foreslått å oppheve bestemmelsen om plikt til yrkesrettet aktivitet i folketrygdloven § 15-6, samt bestemmelsen om tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv. til stønadsmottakere som gjennomfører godkjent utdanning eller opplæring som yrkesrettet aktivitet, jf. folketrygdloven § 15-11.

Når folketrygdloven § 15-6 oppheves, er det ikke lenger behov for, og heller ikke hjemmel for, forskriftsbestemmelsene som gir nærmere regler knyttet til kravet om å være reell arbeidssøker, hva som anses som nødvendig og hensiktsmessig utdanning/opplæring eller dekning av skolepenger mv. Departementet foreslår av den grunn at §§ 4, 5 og 7 i forskrift om stønad til enslig mor eller far oppheves.

2.2. Stønadsperioden

Etter omleggingen av overgangsstønaden vil stønadsperioden som hovedregel være avgrenset av barnets alder, dvs. om barnet er under hhv. 14 måneder eller, dersom det er særlig tilsynskrevende, under 18 år. De gjeldende bestemmelsene i § 6 i forskrift om stønad til enslig mor eller far knyttet til hvordan stønadsperioden forbrukes vil dermed ikke være relevant i disse gruppene.

Adgangen til å forlenge stønadsperioden med inntil to måneder før fødselen, og adgangen til å utvide stønadsperioden med inntil to år som følge av forbigående sykdom hos barnet er foreslått videreført. Perioden før fødsel vil i tilstrekkelig grad være begrenset ved at den er knyttet til tidspunktet for fødsel. Etter departementets vurdering er det derfor ikke særskilt behov for å gi utfyllende regler i forskrift knyttet til denne perioden.

Når det gjelder muligheten til å kunne forlenge en løpende stønadsperiode i inntil to år i forbindelse med forbigående sykdom hos barnet, vil stønadsperioden maksimalt kunne forlenges i 24 måneder etter at barnet har fylt 14 måneder, det vil si maksimalt til barnet har fylt 38 måneder. Også her vil perioden begrenses av barnets alder slik at det ikke er særskilt behov for å videreføre utfyllende regler i forskrift knyttet til denne perioden.

Mulighetene for å få utvidet stønadsperioden i forbindelse med gjennomføring av utdanning eller opplæring som yrkesrettet aktivitet videreføres ikke, som følge av at kravet om yrkesrettet aktivitet blir avviklet. Dette innebærer at det ikke lenger er behov for bestemmelsen i § 6 andre ledd.

Reglene i § 6 om stønadstid foreslås derfor opphevet.

3 Endringer i tilleggsstønadsforskriften

Det er gitt nærmere regler om vilkår for og beregning av tilleggsstønader til enslig mor eller far jf. folketrygdloven § 15-11, i forskrift 2. juli 2015 nr. 867 om stønader til dekning av utgifter knyttet til å komme i eller å beholde arbeid (tilleggsstønadsforskriften). Når folketrygdloven § 15-11 om tilleggsstønader til enslig mor eller far nå oppheves, må også forskriftsbestemmelsene knyttet til tilleggsstønader til enslig mor eller far i tilleggsstønadsforskriften oppheves.

Departementet foreslår på bakgrunn av dette å oppheve forskriften § 1 første ledd bokstav b, som viser til hjemmel for å kunne gi stønader etter forskriften til enslig mor eller far som fyller vilkårene for rett til stønad etter folketrygdloven kapittel 15.

Det foreslås videre å ta ut henvisningen til hhv. «enslige», «enslig mor eller far» og «§ 15-11» i forskriften § 1 bokstav c og bokstav d, § 3 første ledd, § 6 første og andre ledd, § 8 første ledd, § 10 første og andre ledd, § 12 og § 16 første ledd.

Som følge av at tilleggsstønadene til enslig mor eller far oppheves, må tilleggsstønadsforskriften omhjemles slik at forskriften (også) blir hjemlet i

folketrygdloven § 17-10 og (ny) § 17-10 a og at henvisningen til folketrygdloven § 15-11 oppheves.

4 Endringer i forskrift om ytelser til gjenlevende ektefelle

I dag er de utfyllende bestemmelsene om stønad til dekning av utgifter til skolepenger mv. og beregning av stønad til barnetilsyn som gjelder gjenlevende ektefelle fastsatt i forskrift om stønad til enslig mor eller far § 7 og § 8. Endringene i folketrygdloven kapittel 15 og i § 17-10 og § 17-10 a nødvendiggjør tilpasninger i disse forskriftsbestemmelsene.

Det er gitt nærmere regler som utfyller folketrygdloven kapittel 17 i forskrift 21. juni 2023 nr. 1007 om ytelser til gjenlevende ektefelle og tidligere familiepleier etter folketrygdloven kapittel 17. Departementet foreslår at bestemmelsene i § 7 og § 8 i forskrift om stønad til enslig mor eller far tas inn som ny §§ 11 og 12 i nevnte forskrift om ytelser til gjenlevende ektefelle. Dette er en forskriftsteknisk justering som ikke medfører endringer i gjeldende rett eller praksis.

For å tydeliggjøre gjeldende praksis ble begrepet «arbeidsinntekt» erstattet med «pensjonsgivende inntekt» i folketrygdloven kapittel 15, 17 og 17 A ved Prop. 8 L (2025-2026) *Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av tiltak i forslaget til statsbudsjett for 2026 m.m.)*. I forskrift om ytelser til gjenlevende ektefelle brukes begrepet «arbeidsinntekt» i overskriften til kapittel 4 og i § 9. For å få et mer enhetlig regelverk foreslår departementet å endre «arbeidsinntekt» til «pensjonsgivende inntekt» også her. Som nevnt i lovproposisjonen, medfører endret begrepsbruk ikke materielle endringer.

5 Overgangsregler

I Stortingets vedtak til statsbudsjett for 2026 16. desember 2025, vedtak 151, jf. Prop. 1 S (2025-2026) (Arbeids- og inkluderingsdepartementet), er det forutsatt at endringene i folketrygdloven kapittel 15 Stønad til enslig mor eller far trer i kraft 1. juli 2026. Det er videre lagt til grunn at de som ved ikrafttreddelsen mottar stønader eller som har søkt og fyller vilkårene for stønader etter folketrygdloven kapittel 15, ikke skal miste stønadene.

I forbindelse med [høringen av lovforslaget](#) har mange av høringsinstansene påpekt behovet for overgangsregler som sikrer tilstrekkelig forutsigbarhet for de som allerede er i et stønadsløp og har innrettet seg etter de gjeldende reglene. Det er en langvarig lovgivningstradisjon for å ikke gjøre endringer til ugunst gjeldende for dem som allerede er innvilget en trygdeytelse, som har sammenheng med forbudet i Grunnloven § 97 mot å gi lover tilbakevirkende kraft. Å

gjøre endringene gjeldende fra 1. juli 2026 også for de som allerede var inne i ordningen, ville ikke rammes direkte av forbudet mot tilbakevirkning, men hensynet til innrettelse og forutsigbarhet tilsier at disse likevel bør få rimelig tid til å innrette seg etter lovendringene. Det innebærer imidlertid ikke at overgangsperioden ikke kan begrenses. I Prop. 43 L (2025-2026) *Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av tiltak i forslaget til statsbudsjett for 2026 m.m.)*, foreslås derfor en hjemmel for å gi forskrift om overgangsregler for medlemmer som på ikrafttredelsestidspunktet mottar eller som før 1. juli 2026, har søkt om og fyller vilkårene for stønader etter folketrygdloven kapittel 15.

Det er nødvendig at det går klart frem av forskriften hvem som omfattes av overgangsreglene. Først og fremst vil de gjelde for medlemmer som før ikrafttredelsen er innvilget og mottar stønader. Videre omfattes medlemmer som har søkt og fyller vilkårene for stønadene før ikrafttredelsen. Medlemmer som har søkt om stønader før 1. juli, men som har fått avslag som omgjøres, slik at de innvilges stønader med virkning før ikrafttredelsen, foreslås også omfattet av overgangsreglene. Bestemmelsene om at enslig mor eller far som har aleneomsorg for særlig tilsynskrevende barn og kan motta stønad til barnet er 18 år, videreføres uendret i ny § 15-5 fjerde ledd. Dermed vil det ikke være behov for overgangsregler for denne gruppen.

Det vil også være flere som har fått innvilget stønader før 1. juli 2026, men som har avbrudd i stønadsperioden slik at vedkommende ikke mottar stønader på ikrafttredelsestidspunktet. En stønadsperiode kan etter gjeldende regler løpe uavbrutt eller mottakeren kan velge å stykke den opp i bolker. Stønadmottakeren kan for eksempel velge å kun ta ut en del av perioden når barnet er nyfødt, for så å spare den resterende stønadsperioden (og mulige forlengelser av stønadsperioden) til barnet er noe eldre og det passer bedre å starte i utdanning eller søke arbeid. Stønadmottakerne vil også kunne få stønadsperioden avbrutt av andre årsaker, som at vilkårene ikke er oppfylt i en periode eller ved midlertidig bortfall etter folketrygdloven § 15-12. Også ved slike avbrudd vil stønadmottakerne anses for å ha en aktiv, ikke avsluttet stønadssak og vil dermed omfattes av overgangsreglene. Årsaken til at stønadsperioden er avbrutt har altså ikke betydning her.

Etter gjeldende regler er det ingen begrensning for hvor langt et avbrudd i en løpende stønadsperiode kan vare. Det vil si at varigheten på et avbrudd kun begrenses av vilkåret om at det yngste barnet må være under åtte år. Det er ønskelig at de som omfattes av overgangsreglene, ikke venter lenger enn nødvendig før de eventuelt tar ut slike resterende stønadsperioder, for å unngå en for lang periode med dobbelt sett med regler. Derfor bør det være en begrensning for

hvor lang avbruddsperioden kan vare. Departementet foreslår at den settes til tolv måneder.

For de som per 1. juli 2026 har et slikt avbrudd i stønadsperioden, vil avbruddet allerede kunne ha vart mye lenger enn tolv måneder. For å sikre at også enslig mor eller far som er i en slik avbruddsperiode når endringen trer i kraft 1. juli 2026, gis mulighet til å kunne ta opp igjen en innvilget stønadsperiode, foreslår departementet at avbrudd før 1. juli 2026 ikke skal regnes ikke med i de tolv månedene.

Overgangstilfellene vil utover dette motta stønadene etter dagens regelverk. De bestemmelsene i lov og forskrift som oppheves fra og med 1. juli 2026, herunder plikten til yrkesrettet aktivitet, rett til tilleggsstønader og muligheter for å kunne utvide stønadsperioden på grunn av utdanning, foreslås derfor videreført for disse i overgangsforskriften.

Enslige mor eller far som i en overgangsperiode kan motta overgangsstønad etter de reglene som er foreslått ovenfor, vil ha plikt til å være i yrkesrettet aktivitet. Dermed bør de også i en overgangsperiode ha rett til stønader som er ment å kompensere for utgifter knyttet til gjennomføringen av den yrkesrettede aktiviteten, det vil si tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv. Når det gjelder de nærmere vilkårene og stønadssatsene for de enkelte tilleggsstønadene, foreslås det at tilleggsstønadsforskriften gis tilsvarende anvendelse for overgangstilfellene.

Det foreslås at overgangsreglene gis virkning til og med 30. juni 2031. Etter departementets vurdering gir dette stønadsmottakerne en tilstrekkelig lang periode for å kunne omstille seg til nytt regelverk. Samtidig sikres alle som er innvilget stønader før ikrafttreddelsen, og som har startet eller har planlagt å starte utdanning skoleåret 2026-2027, mulighet til å beholde stønaden under utdanning også i de utvidede stønadsperiodene.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Opphevingen av de aktuelle forskriftsbestemmelsene i forskrift om stønad til enslig mor eller far, tilleggsstønadsforskriften og forskrift om ytelse til gjenlevende ektefelle, er rent tekniske endringer som følger opp avviklingen av de aktuelle lovbestemmelsene, og har derfor isolert sett ikke noen økonomiske eller administrative konsekvenser. De økonomiske og administrative konsekvensene av lovendringene er nærmere beskrevet i Prop. 43 L (2025-2026) *Endringer i folketrygdloven (delvis avvikling av stønad til enslig mor eller far)*.

De foreslåtte overgangsreglene innebærer at ingen vil kunne motta stønader etter dagens regelverk etter 30. juni 2031. I Prop. 1 S (2025-2026) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet ble det anslått at utfasingen ville få tilnærmet full budsjetteffekt fra 2029, med en samlet

innsparing på om lag 1 270 mill. kroner. Det ble samtidig presisert at tidspunktet for når helårseffekten vil inntreffe og størrelsen vil avhenge av eventuelle overgangsregler og vurderinger av gjeldende unntaksregler.

Det er vurdert at forslagene ikke vil føre til vesentlige endringer i helårseffekten for hovedgruppen av mottakere under kap. 2620, men at tidspunktet for når helårseffekten inntreffer vil forskyves noe.

Oppdaterte anslag gir en budsjetteffekt på rundt 1 240 mill. kroner i 2029 og en helårseffekt på rundt 1 270 mill. kroner i 2032.

7 Forslag til forskrifter

7.1 Utkast til endringer i forskrift om stønad til enslig mor eller far

I forskrift 21. november 2015 nr. 1341 om stønad til enslig mor eller far gjøres følgende endringer:

§ 4 oppheves.

§ 5 oppheves.

§ 6 oppheves.

§ 7 oppheves.

7.2 Utkast til endringer i tilleggsstønadsforskriften

I forskrift 2. juli 2015 nr. 867 om stønader til dekning av utgifter knyttet til å komme i eller å beholde arbeid (tilleggsstønadsforskriften) gjøres følgende endringer:

Ny hjemmel skal være lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 11A-4, § 17-10 og § 17-10 a og lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 13 og § 15.

§ 1 første ledd bokstav b oppheves.

§ 1 første ledd bokstav c og d skal lyde:

c. tidligere familiepleier som gjennomfører godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c og fyller vilkårene for tilleggsstønad i folketrygdloven § 17-15 femte ledd.

d. gjenlevende ektefelle som gjennomfører godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c og fyller vilkårene for tilleggsstønad i folketrygdloven § 17-10 a. Stønad til tilsyn for barn kan

også gis til en gjenlevende ektefelle som er tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker som yrkesrettet aktivitet.

§ 3 første ledd skal lyde

Personer med nedsatt arbeidsevne som deltar på arbeidsrettet *tiltak*, *gjenlevende* som gjennomfører godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c, og deltakere på arbeidsmarkedstiltak som gir rett til reisestønad etter arbeidsmarkedsloven § 13 andre ledd har krav på stønad til dekning av nødvendige utgifter til

- a. daglige reiser mellom bostedet og stedet der tiltaket eller utdanningen blir gjennomført, dersom reiseavstanden er seks kilometer eller mer hver vei. Personer som på grunn av funksjonshemning, midlertidig skade eller sykdom har et særskilt behov for transport, kan få stønad selv om reiseavstanden er under seks kilometer,
- b. reiser til og fra obligatoriske samlinger i forbindelse med et tiltak eller utdanning som er tildelt eller godkjent av Arbeids- og velferdsetaten, dersom reiseavstanden er 30 kilometer eller mer hver vei,
- c. reiser til og fra tiltaks- eller utdanningsstedet ved oppstart og avslutning av tiltaket eller utdanningen når personen midlertidig må bo borte fra hjemmet,
- d. fire hjemreiser per år når personen midlertidig må bo borte fra hjemmet under deltakelse på tiltaket eller gjennomføring av utdanningen. De som har barn som ikke har fullført fjerde skoleår og som blir igjen på hjemstedet, får stønad til åtte hjemreiser per år. Arbeids- og velferdsetaten kan i særlige tilfeller gi stønad til flere hjemreiser,
- e. reiser etter bokstavene c og d for barn under 18 år som flytter med til tiltaks- eller utdanningsstedet.

§ 6 første og andre ledd skal lyde

Personer med nedsatt arbeidsevne som må flytte fra hjemstedet for å delta på et arbeidsrettet tiltak *og gjenlevende* som må flytte fra hjemstedet for å gjennomføre godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c har krav på stønad til dekning av nødvendige utgifter til flyttingen.

Personer med nedsatt arbeidsevne *og gjenlevende* som flytter i forbindelse med arbeid etter at det arbeidsrettede tiltaket eller utdanningen er gjennomført kan gis stønad til dekning av nødvendige utgifter til flyttingen. *Gjenlevende* kan i tillegg få stønad til flytting

dersom de må flytte fra hjemstedet for å starte i arbeid på et annet sted, se folketrygdloven § 17-10 a og § 17-15 femte ledd.

§ 8 første ledd skal lyde

Personer med nedsatt arbeidsevne som deltar på et arbeidsrettet tiltak, *og gjenlevende* som gjennomfører godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c, har krav på stønad til dekning av nødvendige merutgifter til bolig eller overnatting som følge av deltakelsen. Det gis også stønad til bolig eller overnatting ved arbeidsrettet utredning i forbindelse med et arbeidsrettet tiltak eller utdanning.

§ 10 første ledd første punktum skal lyde

Personer med nedsatt arbeidsevne som deltar på et arbeidsrettet tiltak, *og gjenlevende* som gjennomfører godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c, har krav på stønad til dekning av nødvendige utgifter til tilsyn for barn som ikke har fullført fjerde skoleår.

§ 10 andre ledd skal lyde

Det gis også stønad til tilsyn etter første ledd ved arbeidsrettet utredning i forbindelse med et arbeidsrettet tiltak eller utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c, og *til gjenlevende* ektefelle som er tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker som yrkesrettet aktivitet.

§ 11 første ledd skal lyde

Stønad til barnetilsyn beregnes til 64 prosent av de faktiske tilsynsutgiftene oppad begrenset til de beløp som fastsettes av Stortinget etter [folketrygdloven § 17-10 fjerde ledd](#). Månedsbeløpet omregnes til en dagsats.

§ 12 skal lyde

Personer med nedsatt arbeidsevne som deltar på et arbeidsrettet tiltak *og gjenlevende* som gjennomfører utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c og som ikke har rett til gratis læremidler etter annet regelverk, har krav på stønad til nødvendige utgifter til læremidler.

§ 16 første ledd skal lyde

For personer med nedsatt arbeidsevne som deltar på et arbeidsrettet tiltak *og gjenlevende* som gjennomfører godkjent utdanning etter folketrygdloven § 17-7 første ledd bokstav c, som får vedtak iht. § 1 første ledd gjelder reglene om klage og anke i folketrygdloven § 21-12. For øvrig gjelder de alminnelige saksbehandlingsreglene i folketrygdloven kapittel 21.

7.3 Utkast til endringer i forskrift om ytelser til gjenlevende ektefeller og tidligere familiepleier

I forskrift 21. juni 2023 nr. 1007 om forskrift om ytelser til gjenlevende ektefelle og tidligere familiepleier etter folketrygdloven kapittel 17 gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Forskriften inneholder bestemmelser som utfyller folketrygdloven § 17-7, § 17-8, § 17-9, § 17-10 og § 17-10 a om ytelser til gjenlevende ektefelle og tidligere familiepleier.

Kapittel 4 skal lyde:

Kapittel 4. Reduksjon av stønad på grunnlag av *pensjonsgivende inntekt* m.m.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Gjennomføring av inntektsavkorting

Med inntekt i denne bestemmelsen menes *pensjonsgivende inntekt* og ytelser likestilt med *pensjonsgivende inntekt*, jf. folketrygdloven § 17-9 første og tredje ledd.

Kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5. Forskjellige bestemmelser

§ 11 skal lyde:

§ 11 Stønad til dekning av utgifter til skolepenger mv.

Stønad til skolepenger, semesteravgift og eksamensgebyr etter folketrygdloven § 17-10 a bokstav f, gis på grunnlag av de faktiske utgiftene, med utgangspunkt i Statens lånekasse for utdannings satser for skolepenger. For utdanning på deltid dekkes skolepenger med opptil 1/4, 1/2, 2/3 eller 3/4 av maksimal stønad på full tid. Stønden reduseres med stipend som gis til samme formål og som ikke er behovsprøvd.

§ 12 skal lyde:

§ 12 Beregning av stønad til barnetilsyn

Før stønad til barnetilsyn beregnes etter folketrygdloven § 17-10 tredje ledd, skal månedsbeløpet som er innvilget i kontantstøtte for den gjenlevendes barn trekkes fra de dokumenterte månedlige utgiftene til barnetilsyn. Dette gjelder også når kontantstøtten utbetales til en annen som bor sammen med den gjenlevende og barnet. Det skal gjøres fradrag for innvilget kontantstøtte selv om den gjenlevende ikke har søkt om stønad til barnetilsyn for det barnet det utbetales kontantstøtte for.

Arbeids- og velferdsetaten kan kontrollere om det utbetales kontantstøtte som det skal gjøres fradrag for og med hvilket beløp.

Etterbetaling av trygdeytelser skal ikke medregnes ved beregning av pensjonsgivende inntekt etter § 17-10 tredje ledd.

Nåværende kapittel 5 blir nytt kapittel 6.

Nåværende § 11 blir ny § 13.

7.4 Utkast til forskrift om overgangsregler

Utkast til forskrift om overgangsregler i forbindelse med endringer i folketrygdloven kapittel 15 Stønad til enslig mor eller far fra 1. juli 2026

(Hjemles i lovvedtaket)

§ 1 *Hvem som omfattes*

Forskriften gjelder for en enslig mor eller far som før 1. juli 2026:

a) har fått et vedtak om overgangsstønad etter dagjeldende folketrygdloven § 15-5 eller stønad til barnetilsyn etter dagjeldende

folketrygdloven § 15-10 før 1. juli 2026, og stønadsperioden går ut over 1. juli 2026,

b) har søkt om og fyller vilkårene for overgangsstønad etter dagjeldende folketrygdloven § 15-5 eller stønad til barnetilsyn etter dagjeldende folketrygdloven § 15-10,

c) har fått avslag på søknad om overgangsstønad etter dagjeldende folketrygdloven § 15-5 eller stønad til barnetilsyn etter dagjeldende folketrygdloven § 15-10, og får vedtaket omgjort etter 1. juli 2026, eller

e) har fått et vedtak om overgangsstønad etter dagjeldende folketrygdloven § 15-5, og kan få stønadsperioden utvidet eller forlenget stønadsperioden etter dagjeldende § 15-8 andre, fjerde og femte ledd.

§ 2 Generelle vilkår

Folketrygdloven §§ 15-1, 15-1 a, 15-2, 15-3, 15-4, 15-7, 15-9, 15-12 og 15-13 og forskrift 21. november 2015 nr. 1341 om stønad til enslig mor eller far §§ 1, 3, 8 og 9 gjelder for et medlem som nevnt i § 1.

§ 3 Overgangsstønad

Overgangsstønad ytes til et medlem som på grunn av omsorg for barn er midlertidig ute av stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid, eller først etter en tid med omstilling eller utdanning kan få et arbeid.

Stønad kan gis til enslig mor eller far som har barn under åtte år. For et medlem som er forhindret fra å arbeide på grunn av omsorg for barn som krever særlig tilsyn, kan det innvilges overgangsstønad inntil barnet fyller 18 år. Det kan gjøres unntak fra aldersgrensen i første punktum i forbindelse med forlengelser etter § 9.

Et medlem som uten rimelig grunn har sagt opp et arbeidsforhold de siste seks månedene før søknadstidspunktet, får ikke overgangsstønad.

§ 4 Plikt til yrkesrettet aktivitet

Når det yngste barnet har fylt ett år, er det et vilkår for rett til overgangsstønad at medlemmet enten

- a. er i arbeid som utgjør minst halvparten av full tid,
- b. har meldt seg til arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker,

- c. gjennomfører utdanning eller opplæring som utgjør minst halvparten av full tid som Arbeids- og velferdsetaten vurderer er nødvendig og hensiktsmessig for at medlemmet skal kunne få eller beholde et arbeid, eller
- d. etablerer egen virksomhet, se § 4-6 tredje ledd.

Arbeids- og velferdsetaten skal etter behov innkalle til samtaler for å vurdere oppfølging av medlemmet og om det skal settes i verk tiltak med sikte på overgang til arbeid.

Et medlem som er reell arbeidssøker, jf. første ledd bokstav b), må melde seg hver fjortende dag til arbeids- og velferdsetaten. Arbeids- og velferdsetaten bestemmer hvordan melding skal skje.

Om medlemmet ikke er i yrkesrettet aktivitet etter første ledd, ytes likevel overgangsstønad i inntil seks måneder hvis barnet ikke har en tilfredsstillende tilsynsordning og dette ikke kan tilskrives medlemmet selv. Det kan gis overgangsstønad uten begrensning på seks måneder til et medlem som ikke er i yrkesrettet aktivitet, dersom den enslige moren eller faren eller barnet har en sykdom som hindrer yrkesrettet aktivitet. Sykdommen skal dokumenteres med legeerklæring.

§ 5 Reell arbeidssøker

Som reell arbeidssøker regnes den som er arbeidsfør, og er villig til å

- a. ta ethvert arbeid som er lønnet etter tariff eller sedvane,
- b. ta ethvert arbeid hvor reisetiden utgjør opptil én time hver vei med offentlig transport mellom hjem og arbeidsplass,
- c. ta arbeid som utgjør minst halvparten av full tid, og
- d. delta på arbeidsmarkedstiltak.
- e. Den enslige moren eller faren kan reservere seg mot kvelds-, natt-, og helgearbeid.

§ 6 Nødvendig og hensiktsmessig utdanning eller opplæring

Det er vanligvis ikke nødvendig å ta utdanning eller opplæring når den enslige moren eller faren har yrkeskompetanse. Utdanning eller opplæring kan likevel anses som nødvendig og hensiktsmessig dersom yrkeskompetansen er utdatert eller denne ikke er forenlig med aleneomsorg for små barn.

Utdanningen eller opplæringen skal normalt gjennomføres ved offentlige utdanningsinstitusjoner eller som lærling med godkjent lærekontrakt. Utdanning eller opplæring ved private utdanningsinstitusjoner kan godkjennes i særlige tilfeller.

Utdanning ved militære skoler eller til etatsopplæring kan ikke godkjennes som nødvendig og hensiktsmessig utdanning eller opplæring.

Den enslige moren eller faren skal i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten utarbeide en konkret plan for gjennomføringen og målet for utdanningen eller opplæringen (aktivitetsplan), jf. lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen § 14a tredje ledd. Aktivitetsplanen danner grunnlag for vedtak om nødvendig og hensiktsmessig utdanning eller opplæring.

§ 7 Stønadsperiode

Overgangsstønad kan ytes i tre år til sammen. Et medlem som tidligere har mottatt overgangsstønad en hel stønadsperiode, kan innvilges nye stønadsperioder til og med den kalendermåneden barnet fyller fjorten måneder. I forbindelse med fødsel kan det i tillegg ytes stønad i inntil to måneder før fødselen.

Overgangsstønaden kan gis sammenhengende eller i flere atskilte tidsrom. Avbrudd i stønadsperioden kan likevel ikke overstige tolv måneder. Avbrudd før 1. juli 2026 regnes ikke med.

Alle tidsrom som en enslig mor eller far har fått utbetalt overgangsstønad for, skal regnes som stønadstid. Selv om det ikke blir utbetalt overgangsstønad, løper stønadstiden etter første ledd dersom det blir utbetalt andre løpende ytelser etter denne forskriften.

§ 8 Adgang til utvidet eller forlenget stønadsperiode

Stønadstiden kan utvides med opptil to år når den enslige moren eller faren er under nødvendig og hensiktsmessig utdanning, jf. § 5. Dersom den enslige moren eller faren har aleneomsorg for flere enn to barn eller fikk aleneomsorg for barn før fylte 18 år, kan stønadstiden utvides med opptil tre år. Stønadstiden kan ytterligere forlenges til og med den måneden et påbegynt utdanningsår avsluttes. Det gis vanligvis ikke stønad etter at yrkeskompetanse er oppnådd.

I direkte tilknytning til en løpende stønadsperiode kan stønadstiden forlenges med inntil to år dersom medlemmet eller barnet har en forbigående sykdom som hindrer medlemmet i å arbeide. Sykdommen må dokumenteres med legeerklæring.

I direkte tilknytning til en løpende stønadsperiode kan stønadstiden i særlige tilfeller forlenges i inntil seks måneder i påvente av skolestart, barnetilsyn, et konkret arbeidstilbud eller etter at medlemmet har meldt seg som reell arbeidssøker ved arbeids- og velferdsetaten.

§ 9 Tilleggsstønader.

Et medlem som gjennomfører utdanning eller opplæring etter § 4 første ledd bokstav c), kan gis tilleggsstønader som helt eller delvis dekker

- a) utgifter til daglige reiser i forbindelse med utredning eller gjennomføring av utdanningen,
- b) utgifter til hjemreiser i forbindelse med utdanningen,
- c) nødvendige utgifter til flytting fra hjemstedet i forbindelse med utdanningen eller i forbindelse med arbeid etter at utdanningen er gjennomført,
- d) nødvendige utgifter til tilsyn for barn i forbindelse med utredning eller gjennomføring av utdanningen,
- e) nødvendige ekstrautgifter til bolig i forbindelse med utredning, eller gjennomføring av utdanningen,
- f) stønad til dekning av nødvendige utgifter til læremidler.

Stønad til flytting etter første ledd bokstav c) kan også gis til et medlem som må flytte fra hjemstedet for å starte i arbeid på et annet sted. Flyttestønad gis bare når medlemmet har flyttet i et tidsrom der han eller hun har rett til overgangsstønad eller innen seks måneder etter at overgangsstønaden falt bort.

Stønad til tilsyn for barn etter første ledd bokstav d) kan også gis til et medlem som står tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker etter § 4 første ledd bokstav b).

De nærmere reglene om tilleggsstønader og satser som følger av forskrift 2. juli 2015 nr. 867 om stønader til dekning til utgifter knyttet til å komme i eller beholde arbeid (tilleggsstønadsforskriften), gis tilsvarende anvendelse for stønadene etter denne paragrafen.

Tilleggsstønader gis bare for tidsrom den enslige moren eller faren har rett til overgangsstønad etter denne forskriften.

§ 10 Stønad til dekning av utgifter til skolepenger mv.

Stønad til skolepenger, semesteravgift og eksamensgebyr gis på grunnlag av de faktiske utgiftene, med utgangspunkt i Statens lånekasse for utdannings satser for skolepenger. For utdanning på deltid dekkes skolepenger med opptil 1/4, 1/2, 2/3 eller 3/4 av maksimal stønad på full tid. Stønaden reduseres med stipend som gis til samme formål og som ikke er behovsprøvd.

Stønad til skolepenger mv. gis bare for tidsrom den enslige moren eller faren har rett til overgangsstønad etter denne forskriften.

§ 11 Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid

Stønad til barnetilsyn ytes til et medlem som må overlate nødvendig tilsyn med barn til andre på grunn av arbeid eller at de etablerer egen virksomhet, jf. § 4-6 tredje ledd. Stønaden er uavhengig av retten til og perioden for overgangsstønad.

Stønad kan ytes til barnet har fullført fjerde skoleår. For barn som har fullført fjerde skoleår, kan det gis stønad til tilsyn når barnet må ha vesentlig mer tilsyn enn det som er vanlig for jevnaldrende, eller når medlemmet på grunn av sitt arbeid må være borte fra hjemmet i lengre perioder eller på andre tidspunkter enn det en vanlig arbeidsdag medfører. Stønad til barnetilsyn kan også gis i inntil ett år når medlemmet har en forbigående sykdom som hindrer vedkommende i å være i arbeid.

Stønaden er 64 prosent av dokumenterte utgifter til barnetilsyn opptil de beløp som Stortinget fastsetter. Det gis ikke stønad når den pensjonsgivende inntekten er større enn seks ganger grunnbeløpet.

§ 12 Maksimal overgangsperiode

Stønadsperioder etter denne forskriften løper ikke ut over 30. juni 2031.

§ 13 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2026 og opphører å gjelde 1. juli 2031.